

MATRIKKELUTVALGET

FOR TELEMARK OG VESTFOLD

Skien 28. juni 2006

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Uttalelse – Forskrift om eiendomsregistrering (matrikkelforskriften)

1. Hvorfor uttaler Matrikkelutvalget seg om utkastet til forskrift?

Matrikkelutvalget er et ad hoc-utvalg som, i medhold av gjeldende Geodataplan er satt ned for å bidra til innføringen av matrikkelen i Telemark og Vestfold. Arbeidsområdet er således kompetanse-, teknologi-, organisasjonsspørsmål. Gode, operative forskrifter står her helt sentralt for å få til en vellykket implementering. Utvalget har 9 medlemmer: fra kommunene Stokke, Tjøme, Larvik, Porsgrunn og Kragerø, fra Vegvesenet, fra en jordskifterett og to fra Kartverket. Kartverket har levert sekretærtjenestene for utvalget.

2. Bakgrunn for merknadene

2.1 Om risiko og sikkerhet

Forskriften skal gjøre loven operativ. I dette ligger at den skal redusere risikoen og øke sikkerheten knyttet til praktiseringen av loven for utøveren. Som grunnlag for våre merknader ligger derfor spørsmålet: I hvilken grad opplever vi at forskriften ”treffer” i forhold til dette og de generelle styringsregler for offentlig virksomhet som gjelder pr. dato, f. eks. eNorge 2009 og NOARK.

2.2 Hvor er gevinstene?

Fornyng skal skape gevinster, og vi ser på matrikkeloven som et verktøy for modernisering. Omstilling koster på kort sikt, men skal gi gevinster på mellomlang- og lang sikt. Det står derfor som et paradoks at man i Ot.prp'en er mest opptatt av å bagatellisere etableringskostnader og de påfølgende merkostnader ved praktiseringen av loven, mens gevinstpotensialet er lite aksentuert. I tillegg kommer de organisasjonsmessige, kompetansmessige og teknologiske utfordringer man står overfor med en innføring alt fra 1. januar 2007. Våre merknader er således ment som et innspill i en samarbeidsprosess som skal bidra til en enkel implementering og en rasjonell drift.

2.3 Er lovens område naturlig avgrenset?

Skal man hente ut gevinster, må man gjøre noe smartere, og noe må man slutte med. Dette krever at man ser på arbeidsdelingen innen det offentlige med stor frimodighet. I Ot.prp'en erkjennes det at den foreslåtte matrikkeloven vil bli liggende tett opp til plan- og bygningslovens område. Men i stedet for å lete etter en naturlig arbeidsdeling og *riktig tid/en gang/ett sted*, kan tde se som om man har forsterket gamle skiller. Dette vil medføre unødige merkostnader.

I tillegg til å være en lov om et register skal loven etablere et system for hvordan noen av (men ikke alle) dataene i registeret skal produseres. Vi savner en naturlig grense mellom hva som er innenfor lovens område, og hva som er utenfor. det som skal produseres innenfor lovens område, heller ikke gjennomgående smarte. I NOU 2005:12 er gevinstene ved å se plan- og byggesaker som et hele, vurdert som store. For oss synes det å være store gevinster ved også å trekke "grenseproduksjonen" inn i dette løpet, f.eks. gjennom at behovet for klarlegging av eksisterende eier og rettighetsforhold er ett av temaene på forhåndskonferansen, at klarleggingen av disse er en del av planprosessen, og at dataene fra denne aktiviteten kan brukes når planen senere skal realiseres.

Riktignok har man under drøftingen av eiendomstypen *anleggseiendom*, sett at det må til samhandling mellom de to lovområdene, men i stedet for å trenge inn i problemet og se om dette gjelder generelt, har man dels betraktet anleggseiendommene som et særtilfelle og dels utsatt drøftingen, jf. siste avsnitt i pkt 27.2. Vi opplever ikke dette som riktig. Tendensen går i dag mot at utbygninger skjer med basis i privatutviklede detaljplaner som er laget for å gjennomføres raskt og smertefritt, og hvor bygninger og tomter er gjensidig avhengig av hverandre. Dette er særlig typisk i transformasjonsområder og i tett/lav boligbebyggelse. Her er det viktig å se helheten i prosjektet tidlig. Man kan således ikke se tomten og bygningen som to separate objekter; de utgjør ett stykke, og plansaken glir naturlig over i byggesaken. Dermed viskes de klassiske skillene mellom plansaken, byggesaken og delesaken ut. Senere omsettes også bygning og tomt som et hele, og alle heftelser hviler i realiteten på hele salgsobjektet selv om de formelt er forankret i matrikelnummeret.

2.4 Om lokale monopoler for tjenesteproduksjon

Kommunene stilles rimelig fritt til å velge *monopolvarianten*. I forskriften må det legges inn føringer om at monopolvarianten innebærer en forpliktelse overfor innbyggere og næringsliv, og at det må kunne settes i verk sanksjoner ved avvik på linje med de som kan settes i verk overfor landmålerfirmaer som gjør en dårlig jobb.

2.4 Om bruk av moderne teknologi

I byggekapitlene i plan- og bygningsloven beveget man seg i 1998 fra at kommunen var en *terapeut* og utbyggeren *klient*, til et system basert på klare roller og ansvarlighet. Dette åpner for digital saksbehandling. Også "vår" lov må åpne for digital saksbehandling i overensstemmelse med føringene som er gitt i eNorge 2009 og eKommune 2009. Fullstendig saksutredning tidlig i prosessen, er her nøkkelfaktor.

Vi opplever at forskriften ligger noe etter byggekapitlene i metodisk tenkning. Det legges opp til at kommunen skal gjennomføre manuelle kontroller. I stedet burde man sortere dataene i saken i de som kan telles og måles og de som er betinget av faglig skjønn, noe som gir noen naturlige oppgaver for en maskin og noen for en fagmann. Vi kan således ikke finne noe tegn på at forskriften finner det rosverdig om data leveres på elektronisk form mellom aktørene. Danskene er i ferd med å implementere et system hvor landinspektøren skal utvikles til en kvalitetsleverandør, mens KMS er en bestiller. De erkjenner at det vil bli krevende på begge sider, men arbeider lojalt ut fra sentrale føringer om at alle offentlig saksbehandling som *kan skje* maskinelt, *skal skje* maskinelt, og det faller sammen med føringene i eNorge 2009.

3. Til høringsbrevet har vi følgende merknader

Til **kapittel 1**: Det synes meget fornuftig å forsere forskriften så langt det gjelder firmagodkjenning, jf. at det vil bli satt i gang produksjon av saker etter ny lovgivning primo januar 2007. En forsering som åpner for at kommunene kan få fattet sine vedtak knyttet til organiseringen alt i høst, ville også gjøre implementeringen lettere.

Vi savner Jordskifteretten i både lov- og forskriftarbeidet. Det må være mulig å få den inn som en aktør med plikt til å registrere utfallet i deres saker inn i matrikkelen; helst som en forskriftsbestemt del av prosedyren i saken, minst som en omforent enighet. Rapportering gjennom kommunene kan ikke føre med seg annet enn forsinkelser, misforståelser, utglemmelser og fordyrelser - og ingen merverdier. Det burde også være riktig å peke ut jordskifterettene som en naturlig aktør til å få avsluttet saker som ikke kan avsluttes med de midler som finnes innenfor matrikkelloven.

Til **kapittel 2**: Det vil bli et behov for økt kapasitet eneninnfor fagområdet. Dette fordi loven krever flere handlinger og stiller økte krav til kvalitet. Dette motvirkes bare delvis av at aktørene vil ha større kompetanse og dermed kapasitet. Dette vil ha som konsekvens økt pris (gitt fullfinansiering av tjenesten) og/eller forsinket levering (i forhold til dagens) dersom det ikke åpnes for ytterligere rasjonalisering som de vi har beskrevet over.

I **punkt 2.3** savner vi en løsning på Vegvesenets særlige rolle som stor grunneier, stor grunn-erhverver og stor eiendomsmåler. Rollen i forhold til monopolkommuner kan synes løst, forholdet til andre kommuner er mer uklart. Begge situasjonene bør avklares i forskriften slik at vi unngår ekstrarunder som de som måtte gås da delingsloven kom og Vegvesenet var uteglemt.

I **kapittel 2.5** bør Jordskifteretten være utpekt til å fylle en klar rolle, jf det som er anført over i merknaden til kapittel 1. Dette gjelder særlig i konfliktsaker og saker som omfatter klargjøring av rettigheter.

Mangelen på standardkrav til søknad og søker er et problem i forhold til rasjonell saksproduksjon. Dette åpner for mye flikking i ettertid, hvor oppgaven kun burde bestå i å entydig påvise i marken det som er godkjent. Jf merknadene til 2.6.

Når det gjelder private avtaler, har vi drøftet Vegvesenets særlige situasjon: Kan Vegvesenet klargjøre grensen langs eksisterende vei, inngå avtaler med naboene og få disse avtalene registrert? På dette området er det gjort gode erfaringer gjennom arbeidet med *Gårdskart på nett* som peker ut registrering av slike avtaler som en hensiktsmessig (effektiv og ”god nok”) løsning, særlig i utmark og hvor dagens grenser er kommet til på uformelt vis.

Grensen mellom de fire saksområdene: avtale om eksisterende grense, arealoverføring og grensejustering samt fremmeglet enighet mellom parter om at eiendomsrett er vunnet ved hevd, synes meget uklar. Skal begrepene ha noen hensikt, må det være mer presise grenser mellom dem. Her er det behov for en klargjøring. Dette er også kommentert nedenfor.

I **kapittel 2.6** er det asymmetri mellom det pr. dato manglende standardkravet til presisjon i en søknad om deling (og det oppfølgende vedtaket om delingstillatelse) og kravet om å sette ut grenser i samsvar med kommunens tillatelse. Lav presisjon i godkjenningsdokumentet vil således åpne for et stort handlingsrom for landmåler. Det er klart at i mange kommuner er dette en ønsket løsning. Men hva er da ”i samsvar med”?

Det kan også synes som om det kan tenkes en konflikt mellom det partene er enige om under forretningen, og det som fra før er registrert i matrikkelen. Kan det være slik at gammel dokumentasjon kan være grunnlaget for en tvist i en sak? Og har landmåler under forretningen plikt til å skape denne tvisten under saken ved å trekke fram gammelt gods?

Man innfører begrepet ”god landmålerskikk” – som er nyttig – men gjør dette uten å etablere en standard for det og uten et tilhørende prøvingsorgan. I Danmark har man en klagenevnd, advokatene har sitt ”private” utvalg osv. Her må det en slik institusjon på plass. Å overlate klager på dårlige landmåler tjenester til forbrukerklageområdet, synes å være et uttrykk for alt for lave faglige ambisjoner.

I **kapittel 2.7** kan det synes om kravene om et kommunalt register er svakt faglig fundert. I forbindelse med overgangen til Eufreg vil det normalt bare være landsnett (og CPOS) som er det permanente grunnlagsnett. Landsnett forvaltes, driftes og vedlikeholdes av Kartverket og inngår i Norge digitalt (dog ikke CPOS). Gamle punkt vil kun ha interesse i konkrete saker og i forbindelse med rekonstruksjon av gamle målinger. Det kan synes som mer enn uhensiktsmessig å gi pålegg om å la disse inngå i et bruksregister med normerte krav til nummerering mv.

Forutsetningen for **kapittel 3** – at matrikkelen skal kunne gjennomføres innenfor det ordinære driftsbudsjettet er ikke holdbar. Dette har ikke noe med forskriften å gjøre, men omtales for ordens skyld. Loven forutsetter ny kompetanse, ny organisering, ny teknologi og nye, mer krevende handlinger. Alt dette vil koste penger, navnlig i forbindelse med overgangen.

4. Merknader til kapittel 4 – De konkrete bestemmelsene

Til § 1-1 a. Denne skaper et uklart grensesnitt mellom grunnbok/tinglysing og matrikkelen. Skal det ikke her være et *enten/eller*; ikke et *både/og*, jfr. det som er skrevet om fysiske egenskaper og rettslige egenskaper ved objektene? Vi savner her en skarpere avgrensing enn det som står i forslaget, altså en avgrensing preget av ”*en gang/ett sted*”.

Til § 1-1 b. Denne gir inntrykk av at systemet dekker alle bygninger, alle pålegg osv. Dette kan lett gi brukere overdrevne forstillinger om hvilket innhold som han kan kreve å få ut av registeret. (Og sette kommuner i forlegenhet.) Det vil etter vår mening være riktig her å presisere at registeret skal inneholde *alle nye*.

Oppgitt areal kan her se ut som et alternativ til *beregnet areal*. Poenget med matrikkelen må være at beregnet areal skal gjenspeile det beste man vet om eiendommen, mens oppgitt areal var et areal som var aktuelt på ett tidspunkt og i én sammenheng, men som ikke trenger ha noe med dagens areal å gjøre. Dette bør presiseres.

Areal for eiendommer som strekker seg ut i vann og vassdrag, synes også noe svakt løst. Dagens DEK beregner her arealet av fastmarksarealet og peker ut en slags grense som følger vannkant. Dette må løses, f. eks. ved at systemet helst leverer både *totalt areal* og *fastmarksareal*, slik man gjør det i Finland, og i tilfeller uten fastsatte grenser i vann, positivt oppgir at det er fastmarksarealet man oppgir, og at totalarealet er ukjent.

Skal beregnet areal på en matrikkelenhet være inklusive eller eksklusivt arealet av festetomter? Dette må inngå i den tekniske løsningen, men kunne med fordel ha vært omtalt i forskriften under definisjon av areal.

Til § 1-2 Registreringsinstruksen må være ferdig før opplæring av matrikkelførere tar til, helst før. Kommunene vil bli hørt før instruksen fastsettes.

Til § 1-3 Her bør begrepsbruken være i overensstemmelse med det som er vanlig (og entydig definert) på området: forvaltet og driftet, ikke "håndtert" og "oppbevart" osv..

Kommunene vil her kreve at driften skjer ut fra en såkalt *24 – 7 standard*, og at det er etablert et avviksregime.

Til § 3-2 Kravene til dokumentasjon synes generelt overdrevne, svært papirorienterte og byråkratiske.

Til § 3-2 a Hvorfor *skal* et firma som lever av å levere gode tjenester, satse sin autorisasjon på å fremme en sak uten tilstrekkelig fullmakt? Advokater og danske landinspektører er gjennom sin bevilling er gitt kompetanse til å opptre på sine klienters vegne. At mange advokater i dag frivillig legger frem fullmakt i delingssaker, er en annen sak.

Til § 3-2 b Hvorfor skal en landmåler dokumentere en tillatelse overfor kommunen som kommunen selv har gitt (og har i sitt arkivsystem)? Her – og når det gjelder annen offentlig dokumentasjon og tillatelser - må det være tilstrekkelig at det i sakens dokumenter gis en entydig referanse til saksnummer mv. i en standardisert sjekklister.

En privat veirett – som ikke er dokumentert tidligere – må derimot dokumenteres.

Hvis det er gjort avvik fra tillatelsen, bør dette være et punkt som skal protokolleres, jf bokstaven c.

Til § 3-2 c Dette synes for oss å være en naturlig del av protokollen og kommer i tillegg til sjekklister.

Til § 3-2 f synes å være et naturlig vedlegg til sjekklister, hvor det er identifisert.

Til § 3-2 g. Dette synes for oss å være en naturlig del av sjekklister som tar seg av det formelle grunnlaget for saken, mens protokollen beskriver handlinger og utfall i saken. Til begge kan det knyttes vedlegg. Forhold som er dokumentert i offentlige registre, skal ikke inn i saken som vedlegg, her må det være nok med referanse til saksnummer og saksansvarlig.

Vi opplever det som viktig at normal for sjekklister og protokoll er ferdig i god tid før opplæring av landmålere tar til.

Til § 3-3. Det synes for oss som et paradoks at et regelverk som skal gi et oversiktlig og ryddig eiendomsregister, krever at en såkalt anleggseiendom og en grunneiendom som ligger inntil hverandre og eies og brukes under ett, må registreres som to matrikkelenheter, for deretter å måtte bindes sammen igjen gjennom et dokument. Vi har her merket oss at Ot.prp'en beskriver en anleggseiendom annerledes enn NOU'en i sin tid gjorde, noe som gjør

paradokset enda tydeligere.

Til § 3-4. Hvorfor må man dokumentere eiendomsrett for å få registrert et (klart avgrenset) grunnstykke hvis eksistens er omforent mellom alle kjente naboer, men hvor eiersituasjonen pr. dato er uklar, men ikke kritisk for det som skal skje nå? Matrikkelen skal være et enhetsregister for fast eiendom, ikke et rettighetsregister er understreket andre steder i loven. Jf. Situasjonen i Danmark.

Til § 3-6. Denne paragrafen opplever vi i det vesentlige som OK. Men det synes å være uklart hva som er en *grensejustering*, og hva som er en *fastlegging/klargjøring av eksisterende grense*, jf. hevdsinstituttet. (Til merknaden: Det kan også synes overdrevent at både landmålerforetaket og matrikkelfører skal sjekke. Burde ikke sjekkingen være en naturlig oppgave for landmåler, mens det for matrikkelfører mv. har en typisk tilsynsoppgave?)

Til § 3-8. I det vesentlige OK. Men også her savnes er klarlegging av hvor grensen mellom fastlegging/klarlegging og arealoverføring går. Er hevd en arealoverføring?

Til § 4-1. Jf våre merknader til kapittel 3: Hva er *nødvendig dokumentasjon* i en tid hvor digital saksflyt (og en gang/ett sted) skal på plass?

Begrepet *godkjent landmålerforetak* treffer kommunale monopoler dårlig.

Ved feil eller mangler synes vi må kommunen må kunne sette frister. Ellers OK.

Til § 4-2. Det er vanskelig å få til fullstendige samtykker ved kompliserte eiersitser, sameier osv. Her trengs det en nødløsning som kan få avsluttet en prosess frem til noe som kan synes godt nok der og da, og hvor det må være anledning til å påta seg risiko for komme frem til løsningen.

Til § 4-3. Vi opplever at denne bestemmelsen er lite tilpasset dagens måleteknikk. Poenget må være å få til en rasjonell arbeidsdeling mellom kartet og merkingen i marken, slik at alle aktuelle punkt måles (i henhold til en standard), mens det er opp til landmåler og grunneierne å avgjøre hvilket behov for grensemerking som foreligger. Kartet overtar da deler av oppgaven som grensemerkene tidligere fylte. (Noe av lovens formål er jo nettopp å gi kartet en større rolle.)

Visningsmerker ut i sjø burde ha hatt særlig omtale i denne paragrafen.

Til § 4-4. Siste avsnitt i merknaden burde etter vår mening tas inn i forskriften. Bokstav b synes eller å gjøre bokstav c overflødig. Poenget må være at landmåler i sin begjæring legger frem et forslag til tidsplan sammen med den ufullstendige saken han ønsker ført, og at kommunen ved behandlingen av denne, står fritt til å gå inn og sette en kortere frist.

Til § 4-5. Eiendom som eies og brukes som en enhet, må kunne registreres som en matrikkelenhet, jf merknader til 3-3..

Til § 4-6. Slike rettigheter passer dårlig inn innenfor lovens ramme. Kunne de eventuelt overlates til landmålernes faglige skjønn å ta stilling ut fra en konkret vurdering? I denne vurderingen skal eiers og leiers syn veie tungt. Men hva om leietager vil og utleier ikke vil?

Paragrafen bør trolig fjernes.

Til § 4-10. Det bør gå frem av bestemmelsen at det er landmålers faglige skjønn som skal legges til grunn ved verdifastsettelsen. Burde da ikke bestemmelsen i (3) og lovlighetskravene være tilstrekkelige skranker? Hvor er lekkasjefarene?

Vi opplever at forankringen i *grunnbeløpet* er uhensiktsmessig.

Er dette en paragraf som direkte eller indirekte har til hensikt å redusere hevdsinstituttet?

Til § 5-1. (2) Vi føler at denne paragrafen bør tas bort, jf. ønsket om et oversiktlig eiendomsregister.

To festetomter hvor de rettighetsmessige forhold i tillegg til de fysiske forhold er i orden, bør kunne sammenføres, eventuelt i kombinasjon med påtegning på en av festkontraktene som rydder opp i festeforholdene.

Til § 5-2. En sammenføyning som er ferdig og fullstendig utredet av en landmåler, bør kunne gjennomføres som en matrikulerings sak og tas til ”etterretning” i grunnboken på linje med andre matrikulerings saker. Dette kan være aktuelt etter en eiendomsutredning igangsatt av eier for å rydde opp i eier-/rettighetsforhold.

Til § 6-1. Klarlegging av grenser langs eksisterende vei utført av Vegvesenet og (nødvendig) klarlegging av grenser som et element i utredning av en reguleringsplan, synes å falle inn her uten at dette går klart frem. Det synes her å være et noe uklart skille mellom private avtaler om grenser og avtaler som er dokumentert vha en landmåler. Dekker bare paragrafen private, amatøravtaler? I tilfelle synes dette snevert.

Til § 7-1. Begjæring bør være nok.

Til § 8-2. Her synes det for oss som om det ligger en svak datamodell til grunn, og begrepene er ikke logisk/intuitivt dekkende:

- ”Veinavn” om navn på en plass
- ”Veident” om navn på et område
- ”Veiadresse” om en adresse som er byget opp av et områdenavn og et husnummer.

Paragrafen bør omarbeides totalt, og en figur som gjengir datamodellen, ville klargjøre begrepene og deres indre sammenheng.

Objektet for tildeling av adkomstadresse er i utgangspunktet en inngangsdør og naturlig adkomst frem til denne. På ubebygde eiendommer peker regulert adkomst seg naturlig ut som objektet. På de få gjenværende vil det allikevel måtte brukes faglig skjønn.

- ”Bruksenhetsnummer” er bedre enn ”boligadresse”.

Til § 8-3. I (2) bør det være anledning til å ha to adresser – både en adkomstadresse og en steds-/bygningstilknyttet adresse - på flere adresseobjekter. ”Rådhuset”, ”Thornegården”, ”Sentralbanestasjonen” osv. Forutsetningen for disse må være at de er allment kjent og (vil) brukes av mange som identifikator.

Til § 8-4. Knytningen mellom adkomstadresse og aktuelle kretser må løses av matrikkel-systemet og som en ren maskinjobb. Dette er en ren punkt-i-polygonjobb. Og den trenger ikke regulering i forskrift. (Men ansvaret for at de aktuelle kretsene er på plass og er pålitelige, burde fastslås et eller annet sted, minst i Norge digitalt.) Paragrafen kan gå ut.

Til § 8-5. Det kan synes hensiktsmessig å tildele adresser som to uavhengige prosesser, først en adkomstadresse, så et bruksenhetsnummer. I alle fall så lenge ikke alle adkomstadresser er i bruk som element i et bruksenhetsnummer.

I utvalget er det stor usikkerhet om det er en god løsning å tildele adresse til bruksenheter som ikke er lovlige, selv om de brukes som selvstendig enhet.

Til § 8-6. Jf det som er anmerket til § 8-2, 8-3 og 8-5

Til § 8-7. Begrepsbruken her må harmoniseres med § 8-2, 8-3 og 8-5.

Til § 9-2. Det synes lite logisk her å låse kommunenummeret til matrikkelnummeret. Dette vil være en logisk størrelse å sortere data etter, og da kan det ikke være diskrepans. Skal man låse nummeret, bør kommunenummeret erstattes av et nytt, unikt nummer hentet ut fra en nasjonal tallserie.

Til § 9-3. Her må det være mulig å lage til en automatisk generering av meldingen til tinglysningen fra matrikkel-systemet og sende den elektronisk. Identifiserer systemet at saken trenger tilleggsdokumentasjon, må det finnes entydige kjennetegn på dette, og systemet bør her i tillegg generere en melding til matrikkelfører som beskriver ”hva” og ”når”.

Til § 9-4. Matrikkelbrevet trenger vel ikke være mer enn en rettkjent utskrift fra matrikkelen (som er originalen)? Og bør kunne sendes ut elektronisk (og fra Hønefoss?) til eiers adresse (som ligger i matrikkelen).

Når landmåler har påvist feil eller mangler i data om ”gamle” punkt, plikter kommunen å rette opp matrikkelen slik at den til enhver tid gjenspeiler det beste som finnes. Utskriften fra matrikkelen (og oversendelsesbrevet) bør kunne genereres automatisk til alle som er berørt, jf over.

Til § 10-1. Bør presiseres til ”opplysninger om fysiske egenskaper ved bygning...”

Det kan synes uheldig å registrere annet enn det som er tillatt oppført. Prosessen med å bringe faktisk situasjon i overensstemmelse med lovlig situasjon, håndteres av (og best) plan- og bygningsloven. Oppfølgingsplikt av en befaring (hvor noe ulovlig avdekkes) mot matrikkelen synes uheldig. Dataene skal jo i tillegg til pbl-systemet. Hvis noe skulle med, måtte det være identifiseringen av denne saken.

Til § 12-2. Her burde det være et skille mellom rettinger som er en følge av en sak (jf 9-4), og rettinger som skjer av eget tiltak fra matrikkelfører. Denne paragrafen bør bare omfatte det siste, det må fremgå klart, og matrikkelfører må få et stort handlingsrom. Poenget her er jo at svært mange av dataene i matrikkelen er kommet inn som resultat av enkle prosedyrer. En ny lov kan ikke heve deres status.

Til § 13 – 3. Også domstolene må kunne få data her.

Til § 13 – 6. Det kopiregimet som etableres her, synes å være i konflikt med grunnprinsippene i Norge digitalt. Her bør en ideell fordring om kobling mot ND (og helst originaldataene) inn som primærløsningen.

Til § 14 – 1. Utvalget opplever både *tre ganger rettsgebyret* og faktoren *0.2 ganger* som for lavt. Riktig nivå synes å være fem (seks) og 1.

Til § 14 – 2. Her bør det være anledning til å kreve et gebyr som dekker uttakskostnaden.

Til § 15-1. Jf det som er anført til § 4-2. Her må det godt skjønnes, et rimelig antall og pene grensemerker i bruk. Store merker som rager 20 cm over bakken, representerer ofte en visuell forurensing.

Til § 15-6. I virkelighetens verden er det et utall av lokale dialekter av NGO1948 i bruk. Disse kan ikke godkjennes. Ambisjonen er urealistisk.

Til § 15-7. Her bør det være opp til landmålerfirmaet og bestiller hvilken form de ønsker å inngå avtale i. (I Danmark er saksoppfølgingsverktøy et kommersielt produkt.) At det vil dukke opp et standardprodukt her synes utvilsomt for utvalget, jf. skjøter og husleiekontakter.

Til § 15-8. Det bør være opp til landmåler å velge form og innhold på varslingen, jf annen setning i merknaden: *Det må anføres i protokollen og: Det vil være opp til ansvarlig landmålens skjønn*, som synes meget fornuftige. Dette bør gjenspeiles ved formuleringen av paragrafen. Kartverket bør lage en generell brosjyre som landmåler kan formidle til de berørte og et standardskjema som et tilbud.

I Danmark er det Landinspektøren som bærer ansvaret dersom ulykkelige hendelser skulle inntreffe som følge av dårlig skjønnsutøvelse. Det er en velfungerende bestemmelse.

Til § 16-2. Utvalget opplever at de ulike rollene til landmåleren og landmålerforetaket burde ha vært klarere presisert.

Organet ”Tilsynet” i (3) bør komme klarere frem, helst i en egen paragraf som setter rammer for tilsynes oppgaver, jf reglene i plan- og bygningsloven.

Til § 16-6. Tilsynet, jf over, må være en aktør her.

Til § 16-7. Tilsynet, jf over, må være en aktør her.

Til § 17-1. Bestemmelsen i (2) er uklar ved kommunesamarbeid.

Monopolkommuner må gjennom sitt vedtak indirekte garantere at de har en kapasitet som er i stand til å dekke en normalproduksjon av saker med egne ansatte.

Til § 18-1. Det nasjonale grunnlaget må inngå i ND og være gratis.

Til § 18-2. Bestemmelsen synes helt urealistisk.

Til § 18 – 3. Her bør det være anledning til å kreve et gebyr som dekker uttakskostnaden.

Til § 18-4. Jf over. Det synes uklart for utvalget om det vil være sanksjoner ved pliktforsømmelse.

Til § 18-5. Siste setning i (2) bør ut. Dekkes ikke av loven.

Til § 19-4. Det bør etableres en særskilt nevnd som skal ta stilling til om et firma har utvist god landmålerskikk slik de har i Danmark. Kommer i tillegg til tilsynet.

5. Avslutning

Disse merknadene er fremkommet gjennom tre møter og diverse skriftlig argumentasjonsflyt.

Medlemmer i Matrikkelutvalget er:

Navn	Kommer fra
Roald Larsen	Porsgrunn kommune
Thorleif Krøgli	Larvik kommune
Knut Jarle Sjørdalen	Kragerø kommune
Bert-Ole Gyth-Delhi	Tjøme kommune
Kolbjørn Hem	Stokke kommune
Karl Helge Askim	Statens vegvesen, Region sør
Trond Magne Movik	Nedre Telemark jordskifterett
Torunn Roligheten Alme	Statens kartverk Skien
Tore Bø	Statens kartverk Skien

Med vennlig hilsen

